

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

XI ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ: ДОСЯГНЕННЯ
ТЕОРІЇ ТА ПРОБЛЕМИ ПРАКТИКИ»**

Посвідчення про реєстрацію в УкрІНТЕІ № 540 від 08.10.2024 р.

м. Полтава, 21 листопада 2024 р.

*Рекомендовано до друку вченою Радою факультету обліку та фінансів
Полтавського державного аграрного університету
(протокол № 3 від 21.11.2024 р.).*

Редакційна колегія:

- **Безкровний О. В.**, к. е. н., доцент, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Зоря О. П.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Аранчій В. І.**, к. е. н., професор, перший проректор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Рудик В. К.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем Закладу вищої освіти «Подільський державний університет»;
- **Бражник Л. В.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Зайцев Ю. О.**, д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Томілін О. О.**, д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Кубецька О. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри економічного аналізу та Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»;
- **Аранчій Д. С.**, к. е. н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету.

Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики : матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 21 листопада 2024 року). Полтава : ПДАУ, 2024. 449 с.

У збірнику надруковані матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики». Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за додержання норм авторського права несуть автори.

Посвідчення ДНУ УкрІНТЕІ №540 від 08 жовтня 2024 року

*Ковтун Любов Андріївна,
здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня;
Тютюнник Юрій Михайлович,
к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Полтавський державний аграрний університет*

ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ ЗА ДОПОМОГОЮ ТЕСТІВ РАНЬОГО ПОПЕРЕДЖЕННЯ

На сьогодні Україна перебуває у складних економічних та політичних умовах, через що деякі компанії недоотримують прибутки або взагалі перебувають на стадії банкрутства. Це стосується також і страхових компаній. Частина суспільства з недовірою відноситься до таких компаній через негативний досвід, а зараз додалися й інші проблеми, зокрема: неможливість проведення діяльності на всій території України, через високі ризики компанії не можуть надавати всі свої послуги повною мірою, наприклад, страхування життя на територіях, де ведуться активні бойові дії. Та й у населення знизився рівень платоспроможності. Щоб страхова компанія не мала проблем фінансового характеру, необхідно постійно слідкувати за її фінансовим станом.

Детально проаналізувати фінансовий стан страхової компанії можна за допомогою системи тестів раннього попередження, які розробила Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг разом із Національним банком України. Ця система має шкалу оцінювання, за якої: 1 – це стійкий стан, фінансові показники знаходяться на високому рівні; 2 – задовільний стан, відсутні серйозні проблеми, фінансові показники знаходяться на середньому рівні; 3 – фінансовий стан викликає побоювання, фінансові показники знаходяться на рівні значно нижчому за середній; 4 – фінансовий стан є дуже нестабільним [1, с. 231]. Тож з використанням інформації фінансової звітності за 2022-2023 рр [2, 3]. проаналізуємо фінансовий стан страхової компанії «УНІКА» за допомогою тестів раннього попередження (табл. 1).

Таблиця 1

Тести раннього попередження страхової компанії «УНІКА» з а 2022-2023 рр.

№ з/п	Показник	2022 р.		2023 р.	
		Розраховане значення, %	Фактична оцінка	Розраховане значення, %	Фактична оцінка
1.	Показник дебіторської заборгованості (ПДЗ)	31,0	0,04	4,6	0,04
2.	Показник ліквідності активів (ПЛА)	8,4	0,4	5,0	0,4
3.	Показник ризику страхування (ПРС)	206,8	0,18	170,2	0,12
4.	Зворотний показник платоспроможності (ЗПП)	233,7	0,72	133,6	0,72
5.	Показник доходності (ПД)	32,0	0,12	29,0	0,12

№ з/п	Показник	2022 р.		2023 р.	
		Розраховане значення, %	Фактична оцінка	Розраховане значення, %	Фактична оцінка
6.	Показник обсягів страхування (андеррайтингу) (ПА)	42,5	0,06	46,6	0,06
7.	Показник змін у капіталі (ПЗК)	36,0	0,06	38,2	0,06
8.	Показник змін у сумі чистих премій за всіма полісами (ПЗЧП)	-3,2	0,24	13,7	0,18
9.	Показник незалежності від перестраховування (ПНП)	94,6	0,18	93,8	0,18
10.	Показник відношення чистих страхових резервів до капіталу (ПВРК)	192,6	0,64	115,7	0,64
11.	Показник доходності інвестицій (ПДІ)	2,9	0,12	12,7	0,04
ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА		×	2,76	×	2,62
ОКРУГЛЕНА ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА		×	3	×	3

Отже, за результатами проведених розрахунків показники дебіторської заборгованості, андеррайтингу та незалежності від перестраховування мають найвищу оцінку – 1. Це показує, що компанія має суму чистих премій більшу за витрати й виплати, що є досить гарною характеристикою для майбутньої платоспроможності компанії. Показник незалежності від страхування говорить про те, що компанія може покрити витрати усіх своїх клієнтів, що зменшує ризики стати банкрутом. Негативну оцінку 4 мають: показник ліквідності активів, зворотний показник платоспроможності, показник змін у сумі чистих премій за всіма полісами та показник відношення чистих страхових резервів до капіталу. Це говорить про те, що для покращення фінансового стану компанії необхідно нарощувати високоліквідні активи та капітал, а також зменшувати зобов'язання.

Загалом за тестами раннього попередження компанія отримала округлену загальну оцінку 3, як у 2022 р., так і у 2023 р. Таким чином, компанія має граничний фінансовий стан, який може трансформуватися або у задовільний, або у незадовільний стан. Водночас слід зазначити, що більшість показників у 2023 р. порівнюючи з 2022 р. усе ж таки хоч і несуттєво, але покращилися. Зокрема, це стосується показників ризику страхування, змін у сумі чистих премій за всіма полісами та доходності інвестицій. У цілому в 2023 р. порівняно з 2022 р. загальна оцінка зменшилася на 0,14, або на 5 %. Що є хоч і маленьким, але впевненим кроком до покращення фінансового стану компанії.

Отже, тести раннього попередження є зручною та структурованою універсальною системою для проведення аналізу фінансового стану страхових компаній, знаходження сильних і слабких сторін, обґрунтування управлінських рішень щодо поліпшення характеристик діяльності на ринку страхових послуг.

Список використаних джерел:

1. Рудь І. Ю., Мальцева А. С. Аналіз та оцінка фінансового стану компанії. *Гроші, фінанси і кредит*. 2021. № 54. С. 229-233. URL:

http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/54_2021/38.pdf (дата звернення: 10.11.2024).

2. Приватне акціонерне підприємство «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «УНІКА». Clarity Project. 2022. URL: https://clarity-project.info/edr/20033533/finances?current_year=2022 (дата звернення: 10.11.2024).

3. Приватне акціонерне підприємство «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «УНІКА». Clarity Project. 2023. URL: https://clarity-project.info/edr/20033533/finances?current_year=2023 (дата звернення: 10.11.2024).

<i>Дутчак Р. Р.</i> ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ НА КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВ	137
<i>Євсєєв А. С.</i> ФІНАНСОВІ ПРОБЛЕМИ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ПРОМИСЛОВИХ ІННОВАЦІЙ	140
<i>Єременко А. В.</i> ГЛОБАЛІЗАЦІЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ	143
<i>Єфімова А. М.</i> МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ РЕСУРСАМИ	145
<i>Завгородня Ю. О., Краснікова О. М.</i> СУТНІСТЬ, РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ МІСЦЕВИХ ФІНАНСІВ	149
<i>Зіньцьо Ю. В., Аль-Хасан М. Х.</i> ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ КРИЗИ	150
<i>Зоря О. П., Мауер Д. Р., Книш С. І.</i> ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	153
<i>Іваненко А. І., Бреус С. В.</i> BIG DATA ТА АНАЛІТИКА: ЇХ РОЛЬ В ОПТИМІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ СИСТЕМАМИ В ТОРГІВЛІ	156
<i>Кацімон І. М., Табачук А. Я.</i> РОЛЬ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	159
<i>Кеда В. В., Єрмолаєва М. В.</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ	161
<i>Клімова Є. Р., Дорошенко О. О.</i> ЕЛАСТИЧНІСТЬ ВИДАТКІВ БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	163
<i>Ковальчук Я. І., Садовська І. Б.</i> ПРОТИДІЯ УХИЛЕННЮ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ У СФЕРІ КРЕДИТУВАННЯ	166
<i>Коверга Д. О.</i> РОЛЬ МАРКЕТИНГОВОЇ ЛОГІСТИКИ В ІНВЕСТИЦІЙНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	169
<i>Ковтун Л. А., Тютюнник Ю. М.</i> ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ ЗА ДОПОМОГОЮ ТЕСТІВ РАНЬОГО ПОПЕРЕДЖЕННЯ	171
<i>Колодна А. С., Коваленко О. А., Лега О. В.</i> ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ: СИСТЕМАТИЗАЦІЯ НАУКОВИХ ПОГЛЯДІВ	174
<i>Комусій Д. М., Плекан М. В.</i> ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ	178
<i>Кочіш Т. Р., Капленко Г. В.</i> МОЛОДЬ І СТАЛЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО: СТВОРЕННЯ БІЗНЕСУ З СОЦІАЛЬНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ	180
<i>Красовський Д. О.</i> ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ	183
<i>Крот Д. С., Крот Ю. М.</i> РОЛЬ ДЕРЖАВИ ДЛЯ БІЗНЕСУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ВІЙНИ	185
<i>Крук О. М., Борисова С. Є.</i> НАПРЯМИ ЦИФРОВОЇ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ В БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ	187